

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 12. februar 2025
Sagsnummer: 2025-187

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/915 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for uorganisk arsen i fiskerivarer (komitésag).

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoP-AFF) den 27. februar 2025.

Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

Regeringen agter at støtte forslaget.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

Den 10. februar 2025
FVM 420

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/915 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for uorganisk arsen i fiskerivarer (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring til forordning (EU) nr. 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006 (komitésag). Forslaget vedrører maksimalgrænseværdier for uorganisk arsen i fiskerivarer som fødevarer. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet uorganisk arsen og fundet, at det ikke kan udelukkes, at der er en risiko for sundhedsskadelige effekter af uorganisk arsen for forbrugere med et gennemsnitligt indtag samt forbrugere med et højt indtag af uorganisk arsen. EU har allerede fastsat maksimalgrænseværdier for uorganisk arsen i risprodukter, som er den største kilde til uorganisk arsen, men fiskerivarer kan også være en kilde. DTU Fødevareinstituttet har udtalt, at eksponeringen for uorganisk arsen skal begrænses mest muligt. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget kan have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 27. februar 2025. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring til forordning (EU) 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 2, stk. 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen – med henblik på legalitetskontrol – forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til

Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoP-AFF) den 27. februar 2025.

Formål og indhold

Uorganisk arsen er en kemisk forurening, som kan forårsage kræft i lunger, hud og blære foruden at være genotoksisk. I den seneste vurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) fra 2024 konkluderes det, at indtag af uorganisk arsen giver anledning til bekymring. De største kilder til indtag af uorganisk arsen på tværs af aldersgrupper vurderes at være ris og risbaserede produkter, korn og kornbaserede produkter samt drikkevand. Men der er også en risiko forbundet med fiskerivarer, og forslaget omfatter derfor disse. Der er allerede gældende EU-grænseværdier for ris og risprodukter.

Indtag af uorganisk arsen afhænger af kostmønster samt indhold i de enkelte fødevarer. De foreslåede grænseværdier er baseret på ALARA princippet (As Low As Reasonably Achievable) og er generelt fastsat ud fra, at 95 pct. af produkterne skal kunne overholde grænseværdierne af hensyn til forsyningssikkerheden.

Grænseværdierne vil gælde fra 20. dagen efter offentliggørelse i EU-tidende. Fødevarer, som er lovligt markedsført inden denne ikrafttrædelse, vil fortsat kunne være på markedet inden for produktets holdbarhed.

Fødevarergruppe	Fødevarer	Maksimal grænseværdi (ML) for summen af uorganisk arsen (sum af As (III) og AS (V)) (mg/kg)
Muskelkød af fisk	Havtaske (<i>Lophius spp.</i> ; <i>Kathetostoma gigantheum</i>) Fladfisk (<i>Pleuronectiformes species</i>) Kuller (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>) Sild (<i>Chupa sp</i>) Rokke (<i>Rajidae species</i>) Haj (alle arter)	0,50
	Andre fiskearter	0,10
Krebsdyr	Krabber og krabbelignende krebsdyr (Brachyura og Anomura), rejer (alle arter)	0,10
	Langoustine/jomfruhummer (<i>Nephrops norvegicus</i>) og rock lobster/languster (<i>Jasus species</i>)	1,5
	Andre krebsdyr	0,20
Toskallede bløddyr	Kammusling	0,10
	Andre toskallede bløddyr	0,50
Blæksprutte	Blæksprutte	0,050
Salt*		0,50

*Denne grænseværdi er allerede gældende i forordning (EU) 2023/915, men fremgår af forslaget.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede gældende retsakt.

Gældende dansk ret

Grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer reguleres af Kommissionens forordning (EU) 2023/915 af 25. april 2023 om maksimalgrænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1881/2006. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Der kan forekomme erhvervsøkonomiske konsekvenser for muslingeerhvervet, såfremt der findes forhøjet indhold af uorganisk arsen, og at muslingefangstområder af den grund må lukkes. Hidtil har Fødevarestyrelsens muslingeovervågning ikke vist forhøjet indhold af uorganisk arsen, men ved årsskiftet 2024/25 blev der i Fødevarestyrelsens muslingeovervågning målt væsentligt forhøjet indhold i prøver fra fangstområderne 14, 15 og 35 fra Limfjorden. Fødevarestyrelsen vil i marts 2025 udtage ekstra prøver fra disse områder for at verificere det forhøjede indhold. Såfremt dette verificeres, vil disse områder blive lukket for muslingefiskeri.

Der er i alt 39 muslingefangstområder i Limfjorden, men områderne 14, 15 og 35 er nogle af de områder, som har højest aktivitet målt ud fra antallet af indsendte prøver. Muslingeerhvervet udtager også selv prøver til egenkontrol af kemiske forureninger i muslinger, men kun for de kemiske forureninger, som er reguleret med EU-grænseværdier. Da der på nuværende tidspunkt ikke er grænseværdier for uorganisk arsen, har der ikke været krav om disse analyser.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har lavet dataudtræk, som viser, at der samlet er landet 1.587 tons muslinger fra de tre muslingefangstområder (14, 15 og 35) i perioden 1. september 2023 til 31. august 2024 til en værdi af 2,7 mio. kr. Det drejer sig om blåmuslinger og hjertemuslinger. I samme periode er der samlet høstet 464 tons blåmuslinger fra kulturbanker i de tre områder til en samlet værdi af 1,0 mio. kr. Der er ikke medtaget eventuelle akvakulturanlæg i udtrækket. Samlet set vurderes det, at en lukning af områderne vil medføre et løbende tab af landingsværdier på ca. 3,7 mio. kr. og et anslået erhvervsøkonomisk tab på ca. 2,5 mio. kr. om året på kort sigt (landingsværdi minus variable omkostninger).

DTU Fødevareinstituttet har vurderet, at der i Danmark er gennemført analyser af indholdet af uorganisk arsen i de fleste fødevarer på det danske marked, der har det højeste indhold af uorganisk arsen. Baseret på disse analyser og DTU Fødevareinstituttets undersøgelser af indtaget af disse fødevarer, har DTU Fødevareinstituttet gennemført risikovurderinger. Vurderingerne viser konsekvent, at indtaget af uorganisk arsen udgør en sundhedsmæssig risiko for den danske befolkning. Fra et sundhedsmæssigt synspunkt finder DTU Fødevareinstituttet det derfor ønskeligt, at indtaget af uorganisk arsen sænkes, hvilket blandt andet kan gøres ved at have så lave grænseværdier for uorganisk arsen i fødevarer, som det er praktisk muligt.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen. Der er ikke modtaget høringsvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslag, der medfører et øget beskyttelsesniveau i EU og i Danmark. Forslaget medfører et øget beskyttelsesniveau, da der ikke er regulering af uorganisk arsen i fiskerivarer på nuværende tidspunkt. Regeringen henviser endvidere til, at grænseværdier skal fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA og med hensyntagen til forsyningsikkerheden. På den baggrund agter regeringen at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.